

Година първа.

НОВИ ДНИ

Седмичник за култура, стопанство и обществен живот.

Редакторъ:
Антонъ Христовъ
Излиза ПЕТЪКЪ.
Годишенъ абонаментъ 50 лв.
Броя 1 левъ
Публикации: по споразумение.
Редакция-администрация:
Книжарница „ИСКРА“
Ески-Джумая.

Всички ние сме съ
съзнанието и мисълта,
че въпроса за социализ-
ма не е единъ въпросъ
за собственост и за
хлѣбъ само, а е въпросъ
за човѣшки свободи, за
човѣшка култура, за чо-
вѣщина.

Вандервелдъ.

Реформитъ въ Народната просвѣта

Въ една статия: „училищни
ства, родителско-учит. коми-
тети или родителско-училищни
комисии“ помѣстена въ мина-
литъ броеве на вестника ни,
ие пледирахме застъпването
на тѣзи институти, чрезъ свои
заборни представители, на са-
мата сръднешколка и универ-
ситетска младежъ, която въ не-
осръдственъ контактъ съ ро-
дители и учители ще стане ис-
тински изразителъ на мислитъ,
увствата и волята на тази
младежъ. А родители и учители,
за да иматъ успѣхъ въ ра-
ботата си, която вършатъ за
благото на тази младежъ, ще
трябва често да се вслушватъ
въ тежненята и психологията
на тази младежъ, която живѣе
и действа въ своя собственъ
миръ, често неразбираемъ и
неуждъ за насъ.

А това е отъ голѣмо значе-
ние, както за правилното въз-
питание и образование на тази
младежъ, така и за обществе-
ната култура.

В. „Шуменски вѣсти“
предва писмото на
на току що завършилъ а-
битурентъ, което ние смѣтаме
отъ значение по третириания
въпросъ и го привеждаме из-
цѣло, като единъ действител-
ен документъ, който разкри-
ва основнитъ недѣзи на съвре-
менната училищна организация
и образователна система и со-
очи пътя на новитъ реформи и
насоки, по които трѣба да се
развиватъ тѣ. Ето и самото
писмо:

„Ние, довчерашната учаща
се гимназиална младежъ, пре-
криваща днесъ прага на учи-
лището и влизаша въ водовър-
тежа на живота, загрижено
се вглеждаме въ прекараниятъ
учебни години, презъ които сме
били робски приковани о учи-
лищната скамейка, и изправя-
ме предъ сѣда на нашата буд-
на съвестъ всичко онова, ко-
ето ни е попречило да бъдемъ
това, което можехме да бъдемъ!

Днесъ, когато ние вече сме
„зрѣли“ граждани, никой не
ще ни отрече това право, това
утешение, бихъ казалъ, да по-
сочимъ съ дълбока скръбъ въ
душата си недѣжитъ, които сж
ни гнетили и да издигнемъ ви-
соко нашето обвинение. А ние
обвиняваме съ цѣлата пламен-

ност и жаръ на нашата душа
днешната гнила училищна сис-
тема, която ни наложи да бж-
демъ роби на буквата, на фра-
зата.

Не ни се даде просторъ, сво-
бода на развитие, полетъ на
нашата фантазия, а ни сковаха
въ ледената форма на сухо пре-
дадениятъ безинтересенъ урокъ.

Накароха ни да заучаваме без-
сърдъжателни текстове, думи
фрази—изпълнени главитъ ни
съ формули, формули, форму-
ли,—принудиха ни да изгубимъ
всѣкава охота къмъ истинско
свободно и самостоятелно твор-
ческо занимание.

Още отъ малки се научихме
на хубавъ занаятъ: да изхит-
ряваме умѣло, да се нагажда-
ме споредъ условията, да мо-
лимъ, да се прекланяме, да се
ползуваме отъ чуждъ трудъ,
да лъжемъ и на най важното,
подгствени бѣха условията да
мразимъ своитъ учители, а то-
ва е най голѣмата ни болка!
Ако имаше, кой да се вслуша
въ искренния гласъ, изли-
зашъ отъ наболѣлата ни душа,
ние чисто и сръдечно бихме зая-
вили: „Господа учители, излѣз-
ли презъ решето на вашитъ
тънко оценителни бележки, и
ние ще сѣдимъ така, както вие
винаги сте ни сѣдили съ охо-
та. И ние ще бъдемъ справед-
ливи.“

Всички вие се кичехте съ е-
тикетътъ „педагози“, обаче за-
бравихте своя възпитателенъ
дѣлъгъ, който ви задължаваше
да слѣдете душата си съ наша-
та, да ни бждете вѣрни прия-
тели и добри наставници.

Вие неуспѣшно отъ първия
още учебенъ часъ прокопавате
пропастъта, която ни дѣле-
ше всѣкога, насъ и васъ.

Отбѣгнахте отъ своя дѣлъгъ,
като не пожелахте да опознае-
те нашата чиста и непокаре-
на детска душа и да дадете пра-
вилна насока на развитието й.

Не се помжчихте да дойдете
при насъ, а не допуснахте и
насъ да се доближимъ до
васъ.

Оградихте се съ желѣзни
стени, задъ които туптѣше ед-
но студено, безучастно, и чес-
то пжти—жестоко сръдце.

И ние веднага сваняхме по-
ложението.

Тихо и безмълвно помежду

ни се издигна стената на недо-
вѣрието и страха — фронтътъ
на ученическитъ сръдца, из-
пълнени съ страхъ къмъ свои-
тъ „възпитатели“ и на учител-
скитъ — изпълнени съ недо-
вѣрие къмъ възпитаницитъ.

Днесъ ние имаме нетемлимо-
то право да се запитае и да
ви запитае: „На какво ни на-
учи училището? Какво ни да-
дохте?“

Изпълнени съ болка, загри-
жени по нашата собствена
сѣдба, ние не знаемъ да ви
обвиняваме ли, или да ви оп-
равдаваме, защото, като насъ,
и вие бѣхте роби на една об-
разователна система, която
има за цѣль: изпитътъ и беле-
жката.

Изпитътъ! —трепетъ ме об-
хваща като си помисля за него.

Това е търпението вънецъ,
който краси мрачния образъ
на днешната училищна си-
стема.

Има ли нужда да описвамъ
този образъ? Заучаване на цѣ-
ли книги, обременяване и из-
тошаване на раметата съ из-
учаването на стотина въпроси и
дсказателства, полагане непо-
сильенъ трудъ за достигане на
нищожни резултати, цѣла ре-
дица отъ болезнени физиоло-
гични промѣни, които често
водятъ следъ себе си ковар-
ната жѣлта гостенка, силно
безпокойство, необяснимъ
страхъ предъ нѣщо ужасно,
жестоко, необикновено нер-
вност и едно особено чувство,
което потиска, потиска...

Това е истинскиятъ и все-
пекъ много блѣдъ образъ на
изпита.

Всичко това показва гни-
лост и нежизнеспособностъ.

По тая причина все по-мощ-
но се издига днесъ нашиятъ
протестъ, нашето сръдечно об-
винение. Поколѣнията следъ
насъ, безспорно, ще бждатъ
поставени всрѣдъ по благопри-

Занаятчийско тегло.

Всѣки новъ день нови сгж-
стване и задушване стопанска-
та атмосфера на българския
народъ, а съ това все по-мра-
ченъ и по-непоносимъ става
живота на дребно производи-
телнитъ слоеве въ насъ: зана-
ятчи, работници и малоимот-
ни селяни.

Безработицата е небивала
особенно за нашитъ занаятчи.

Нѣма занаятчийско предпри-
ятие, което да не е заложило
цѣлиятъ си дюкянъ по бирни-
ци и банки и да живѣе день
за день, готово всѣки моментъ
да спусне роликтитъ на пред-
приятieto си и отиде на слу-
чайна обща работа. Фактъ е,
че затова едно сѣсловие, кое-
то е играло централна роля
въ обществения ни животъ,

Ант. Христовъ.

ТУТРАКАНЪ.

Страници изъ бележника ми.
8 септември 1916 година. Цѣ-
ла нощъ се движимъ напредъ,
налѣво и надѣсно: бавно и не-
сигурно. Петъ минути движе-
ние, половинъ часъ спиране.
Нощта е тиха и безлунна.
Мъртва тишина, нарушавана
отъ подтискащо покашлюване
и звънтътъ на канчета, манер-
ки, ножове. Умората и сънътъ
удрятъ печатъ на всички ни.
Мнозина отъ войницитъ шомъ
спратъ, лѣгатъ и захлѣватъ.
Въ лѣво отъ насъ е с. Дайдъръ,
цѣло обхванато отъ пламъци,
огненитъ езици на които се из-
дигатъ високо въ небето и ос-
вѣтяватъ околността. Отъ
тамъ долита зловещъ лай на
кучета, тревожно мучене на
добитѣкъ и трѣсъкътъ на го-
рещитъ здания...

Зазорява се. Командува се
тихо: сто й й-й. Спираме. Наоко-
ло кукурузъ. Почваме да се
окопавме. Бавно почва раз-
сѣтляването. Предъ насъ се
открива долина, върху отсръ-
щнитъ хълмове на която се
очертаватъ ромънскитъ укре-
пления.

Развидава се добре. Огне-
ниятъ кржгъ на слънцето бав-
но се издига надъ тутраканскитъ
укрепления. Той е кърваво-
червенъ. Мнозина отъ войни-
цитъ, изтощени отъ умора и
нервно напрежение, спятъ. Ние
сме при дружиния командиръ.
Даватъ се обекти на дружини-
тъ и ротитъ. Въ заповѣдта
се казва: ще атакувате форъ
№ 10, 11, 12, 13, и т. н. А въ
действителността нѣма №-ра,
а страшни и мълчаливи укре-

пления. Поискаме разяснение
отъ бригадата, получава се от-
говоръ: уяснете си сами.

Изведнѣжъ почна страшна
артилерийска канонада отъ на-
ша страна, която страхотно
разкъса тишината. Върху ро-
мънскитъ позиции се струпва-
ха десетици и стотици снаряди,
които издигаха високи гейзери
пръстъ и прахъ..... Адс-
киятъ ревъ на оржидята гър-
мѣше като страшно разярено
чудовище....

Всички войници се събудиха
и съ страшно напрежение сле-
дѣха адътъ, който танцуваше
надъ ромънскитъ позиции. Отъ
никжде жива душа. Ни гръмъ
отъ пушка, ни сигналъ. Всичко
бѣ потънало въ недрата на
земята.

Канонадата продължава. Ние
привикнахме на тази адска фе-
ерия и почнахме да се шегува-

ме. По протяжение на окопитъ
се чуватъ разговори, смѣхове.
До насъ е войникъ-артиле-
ристъ за свръзка и наблюдателъ,
който възхитенъ отъ дѣ-
лото на другаритъ си, казва
на войницитъ: „Така ще бжде
до обѣдъ; следъ това вие на-
редени въ парадна колона ще
отидете да видите, какво сме
направили“.

Канонадата продължи около
1 часъ и половина. Ние про-
дължаваме да следимъ нейния
ефектъ и резултатъ. Извед-
нажъ изъ разни мѣста на око-
питъ се чува команда: „На-
предъ на ножъ“, която се по-
дема отъ стотици и хиляди
гърла и всички се втурваме на
атака въ сгжстенъ строй, ма-
каръ че до ромънскитъ пози-
ции има доста разстояние. Тукъ
обаче, става нѣщо непредви-
дено. Хиляди куршуми забрѣмъ

чаха наоколо ни, пригласяни
отъ артилерийски снаряди. По-
ранениятъ адъ бѣ нищо въ
сравнение съ сегашния. Разгъ-
натиятъ строй се огъна и раз-
вали, взводоветъ и ротитъ сж-
що. Войницитъ образуваха ед-
на грамадна тѣла, която
всрѣдъ вихъра на съскашитъ
хиляди куршуми, се носѣше
като страшна лавина къмъ ро-
мънскитъ позиции, макаръ че
следъ себе си оставяме еднъ
гигантска кървава диря, въ
която се отекваха стоноветъ
виковетъ и крѣвта на десети-
и стотици убити и ранени...

Още отъ началото видѣхъ
голѣмата грѣшка на този „ро-
ски“ начинъ на воюване.
спрѣхъ войницитъ си и
прѣснахъ въ верига-елеме-
тарния и основенъ боевъ стръ
и изкомандувахъ на войницитъ
да прибѣгватъ по 2—3—

Отъ това положение има само един изход — законодателно намаление за занаятчийските задължения поне с 50 на сто, а лихвения процент да се намали на 6—8%.

Загубата отъ това намаление да се поеме отъ държавата, като се образува единъ времененъ фондъ, въ който да участвуватъ всички.

Намалението на занаятчийските задължения и на лихвата въ специаленъ законъ се налага въ най-близко време, за да се спаси отъ пълно съсип-

ване едно цяло съсловие.

Впрочемъ, нека и ние занаятчийтѣ бждемъ по будни, да се сплотимъ здраво въ наши тѣ организации, за да можемъ съ общи сили издействуваме условията за по-носенъ човѣшки животъ.

Занаятчий отъ всички занаяти съединете се да се проникнемъ дълбоко отъ смисъла и значението на този лозунгъ и бждемъ вѣрни на нашитѣ интереси

И. К. Странджата

Благоустройственъ 5 годишенъ планъ.

Подъ ръководството на г. В. Димовъ е изработенъ правилникъ за прилагането на 5 годишенъ благоустройственъ планъ чрезъ временната трудова повиностъ. Споредъ този правилникъ всѣка община трѣбва да изработи планъ за работитѣ, които ще извърши въ района си въ течение на 5 години. По този случай главната дирекция на труд, повин-

ностъ е изработила образци за такива планове, които скоро ще бждатъ изпратени въ общинитѣ за ръководство.

Въ тѣзи планове се предвиждатъ хигиенични условия за живогъ като: водопроводи, чешми, кладенци, училища, предпазване отъ наводнения и суша, постройка улици, площи, мостове, телефони, общински паркове, градини и пр.

Любеницитѣ (динитѣ) като храна.

Любеницитѣ вирѣятъ особено добре въ Южна Европа, Египетъ, Съединенитѣ щати, Япония и Филипинскитѣ острови.

Тѣ сж били култивирани въ древността отъ евреитѣ, арабитѣ и египтянитѣ.

Най-добри сортове въ България излизатъ въ Ломско, Плевенско, Русенско и Пловдивско. Въ Бургаско се славятъ Св. Николскитѣ дини.

Консумирането на динитѣ въ цялѣ святѣ е най-големо въ България — 38—78 кгр. на глава, Италия ни следватъ съ 16 кгр. на глава, Ромъния съ 14 кгр., Унгария — 13 кгр., Съедин. щати — 4, и Япония съ 4 кгр. на глава (Вижъ Год. Соф. унив. кн. 2 — 3 Химия и ест. ист. 1928 г. Г. Ранковъ).

Филипинскитѣ дини съдържатъ захаръ 6'98 на сто, Русенскитѣ 5'94 — 10'1 на сто, Дунавджиски 4'60 на сто, Догеново конарски — 10'46 на сто, главно инвертирана захаръ, малко азотни вещества свободни киселини, алкални и витамини.

Любеницата е плодъ, който може да се яде еднакво полезно преди и следъ ядене и въ голѣми количества, безъ да се прияде и омръзне. Разстройствата ставатъ отъ другата храна, която се яде същевременно и когато най-вече е развалена. Суевѣрието, че отъ дини и пѣпешки хваща треска е неоснователно: треската се получава отъ ухапване на болни комари отъ малария, които сж въ изобилие по време сезона на динитѣ и пѣпешитѣ.

Съ своето съдържание на 88 — 95 на сто вода динитѣ уталожватъ жаждата, проми-

ватъ тъканитѣ и заедно съ алкалитѣ, киселинитѣ и витаминитѣ подобряватъ обмяната на веществата въ тѣлото по идеаленъ начинъ подобно на гроздето. Отъ витаминитѣ се съдържатъ почти всички видове, както и въ зеленчуцитѣ. Изследванията, които е правилъ проф. Т. Петровъ (вижъ сп. бълг. хигиен. прегледъ кн. III 932 г.) за действието на любеницитѣ върху морски свинчета, следъ като сж били хранени съ безвитаминна храна или съ обикновена такава, сж дали за резултатъ следното: като се дава по 30 гр. любеница на день на морско свинче, то се поправя и нараства по-добре и отъ храненитѣ съ нормална храна. Общия изводъ отъ тѣзи изследвания е: любеницитѣ сж плодове, консумирането на които принася на организма силородни, най-лесно оползотворими храни, които пречистватъ организма, като лаксативни и диуретични, а същевременно алкализиратъ кръвта и тѣлеснитѣ сокове и подобряватъ обмяната на веществата. Съ тѣзи си качества любеницитѣ съдействуватъ за по-доброто оползотворение на известни мжчносмилателни и неапетитни храни.

Освенъ като полезна храна, любеницитѣ помагатъ при известни болести като рахитъ, скорбутъ, нефритъ, туберкулоза, засилватъ организма при всички слаби деца и възрастни предразположени на заболяване поради нехигиениченъ животъ или еднообразно хранене.

Прочее, яжте всички този изобиленъ и благодатенъ плодъ.

М. Заря.

ХРОНИКА.

Намалява се съ по 1 учител персонала при прогимназиитѣ въ с. с. Вардунъ, Надарово, Подгорица и Чикендинъ. Закрива се прогимназията въ с. Александрово.

Още при почване на вестника ние дадохме 3 безплатни броя на абонатитѣ си, като имъ представихме свободенъ изборъ за абониране, въ случай, че имъ хареса вестника.

Вестникътъ се хареса и бѣ задръжанъ отъ почти всички абонати. Ние правимъ всичко възможно, за да държимъ вестника на достойна висота. Обаче, честниятъ и съвестенъ абонатъ и той има негласенъ договоръ съ насъ да си плати абонамента и улесни дѣлото на редакцията. „НОВИ ДНИ“ ратува за по-висша социална правда и стопанска култура, подкрепета го, **като си платите абонамента.**

На 28 т. м. се състоя въ Варна сбирка на недоволнитѣ демократи начело съ проф. П. Стояновъ. Около П. Стояновъ се групиратъ демократи, които сж за една политика на активни социални реформи.

Представителитѣ на много работнически, социалистически и комунистически отцепени партии отъ разни европейски страни, главно отъ френската социалистическа лѣвица, решиха да свикатъ единъ свѣтовенъ конгресъ за повдигането на работническото движение и възстановяването на единството му върху основитѣ на марксисткия социализмъ.

Българскиятъ делегатъ въ международната соц. конференция г. Янко Сакъзовъ е поискалъ соц. интернационалъ да обърне по-големо внимание на положението на селскитѣ и занаятчийски маси, които сж страшно угнетени отъ всеобщата стопанска криза и които представяватъ добра почва за соц. работа. Интернационалтътъ трѣбва да защити срѣднитѣ слоеве и тогава въ лицето на балканскитѣ работници, селяни, занаятчий и дребни съществувания ще има една самоотвержена армия за защита на свободата, демокрацията и социализма.

Въ последния брой на „Общ. Тр.“ г. К въ излиза съ едно съобщение, което възбужда известни недоразумѣния. Азъ се съгласихъ да не отговарямъ на последната статия на г. К. при условие, че той ще намѣри начинъ, чрезъ който да дезавуира клеветитѣ и обидитѣ, които хвърляше върху издателството и редактора ни. Той, обаче, нищо не створи по тѣзи клевети и обиди, макаръ продиктувани отъ други лица, и следователно, самъ оставя въпроса откритъ.

държи противъ тази мизерия, но всичко наоколо замръ и се изгуби Чуваше се само пищенето на куршумитѣ и трѣска на гранатитѣ

Щомъ прекрачихъ окопитѣ, намѣрихъ санитари, които ме превързаха. Тѣ бѣха бледи и изплашени отъ страшната картина, която наблюдавахъ. Поехъ къмъ лазарета, подпиратъ се съ една тояга. Цѣлиятъ пжтъ изпълненъ съ ранени, охканията и стоноветѣ, на които се сливаха съ непрекъснатитѣ гърмежи на бойното поле. Смъртта шествуваше непрекъснато, а слънцето, издигнало се високо въ небесния лазуръ, пращаше животворнитѣ си лъчи къмъ майката земя, за да създава живота, който човѣкътъ, царятъ на вселената, тѣй безразсъдно унищожаваше

Въ настоящия моментъ

въ България сж регистрирани 200,000 туберкулозни. Понеже леглата за такива болни сж съвсемъ недостатъчни (1600) Дирекцията на народн. здраве смѣта чрезъ специални наставления да въведе уединяването, за да се предпазватъ здравитѣ.

По туберкулознитѣ болни България държи мѣсто. Това показва, че въ културно отношение тя е на последно мѣсто.

Група представители

на стопанскитѣ съсловия въ България сж поканени отъ югославянскитѣ търговско — индустр. камари да посѣтятъ градоветѣ: Бѣлградъ, Загребъ и Люблина. Отъ страна на зан. съсловие отъ района на В. Т. И. камара ще участвува нашиятъ съгражданинъ и сътрудникъ г. Жеко Дончевъ. Като поздравяваме г. Дончева съ честта, която му е направена отъ бюрото на камарата, надѣваме се, че той ще оправдае достойно довѣрието, което му е възложено.

М-ръ Гичевъ при влява законъ за минната надница и законъ за работицата, които ще бѣгласувани въ предстоящия на камарата.

Кооперативната ница въ Бургазъ, за бѣхмѣ дали сведения въ отъ миналитѣ броеве на тника си, ще се откриет. т. м.

Културни новини

Спасилъ едно дете

Малкия 7 годишенъ миль Тасевъ отъ Горна мая, синъ на много беднителители падналъ въ рѣкъ Лазаръ Паргеновъ, боза отъ сжция градъ съ на живота си спасява да то се дете.

Това е единъ героизмъ, проявенъ отъ човѣкъ, безъ да е много училъ е голѣмецъ, се ръководи благороднитѣ пориви на пожертвувателното си съ-

Методиевско Училищно Настоятелство.

Обявление № 1

Методиевското училищно настоятелство, обявява на интересующитѣ се, че на 20 я день отъ публикуване на същето въ Е.-Джумайския вестникъ „Нови Дни“ отъ 14 до часа ще се произведе търгъ въ училището, за отдаване понаемъ експлоатацията на **училищната нива** въ мѣстостта „Армутлука“ отъ 200 декара за три стопански години.

Първоначална оценка на декаръ е 20 лв. Залогъ правоучастие 10% върху първоначалната оценка, който слетърга се допълва.

Тържнитѣ книжа могатъ да се видятъ всѣки день канцеларията на у-щето.

с. Методиево, 1933 г., Е.-Джумайско.

Отъ Настоятелството.

Девическо стопанско училище „НАДЕЖДА“ — Е.-Джумая.

ОБЯВЯВА се на интересующитѣ се, че записванията въ училището почватъ отъ **10 септемврий** и ще продължаватъ до **15 с. м.**

Редовнитѣ занятия започватъ на **16 септемврий**.

Записванията на ученичкитѣ става отъ **10 — 12 часа преди обѣдъ** въ училището „Любенъ Каравеловъ“.

За редовни ученички се приематъ свършилитѣ **III прог. класъ**, а за несвършилитѣ за извънредни.

Директорка: **Я. Д-ръ ПЕНЕВА.**

Кошничарска работилница на КРЪСТЮ ЧОЛАНОВЪ

ул. „Бѣласица“ № 1 — къмъ градската градина.

Изработва всички видове финни кошничарски издѣлия — гарнитури, кувари, кошници най-разнообразни, тупалки и др.

— **Работа чиста и гарантирана.** —

М. Бояджиевъ

Тр. Е. Джумая

РАЗПОЛАГА НА СКЛАДЪ СЪ ВСИЧКИ ВИДОВЕ

Ученически и канцеларски материали.